

Sygn. akt VU 495/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 listopada 2015 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSR del. Urszula Sipińska-Sęk

Protokolant st. sekr. sądowy Zofia Aleksandrowicz

po rozpoznaniu w dniu 19 listopada 2015 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z wniosku K. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania K. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 15 kwietnia 2015 r. sygn. (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje wnioskodawcy K. K. prawo do emerytury z dniem 1 marca 2015 roku.

Sygn. akt V U 495/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15 kwietnia 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił wnioskodawcy K. K. prawa do emerytury z uwagi na brak wymaganego stażu pracy w warunkach szczególnych.

Odwołaniem z dnia 7 maja 2015 roku wnioskodawca K. K. wniósł o zmianę powyższej decyzji i przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury. Ubezpieczony wniósł o zaliczenie do pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia od dnia 8 marca 1977 roku do dnia 30 listopada 1984 roku w Przedsiębiorstwie (...) w B. w charakterze spawacza.

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik organu rentowego wniósł o oddalenie odwołania, podnosząc brak podstaw do zaliczenia do pracy w szczególnych warunkach wyżej wymienionego okresu, gdyż pracodawca nie wystawił wnioskodawcy świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Ponadto pełnomocnik organu rentowego wskazał, że w treści pisma z dnia 15 października 2014 roku znajduje się jednoznaczne twierdzenie, że z akt osobowych ubezpieczonego nie wynika, aby w spornym okresie pełniąc obowiązki spawacza wykonywał prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca K. K., urodzony w dniu (...) 1951 roku, złożył w dniu 31 marca 2015 roku wniosek o przyznanie emerytury.

(dowód: wniosek o emeryturę k. 1-4 akt o emeryturę)

Na dzień 1 stycznia 1999 roku skarżący udowodnił staż pracy wynoszący 25 lat, w tym 10 lat, 3 miesiące i 7 dni w szczególnych warunkach.

(dowód: decyzja ZUS z dnia 15 kwietnia 2015 roku k.24-24v akt o emeryturę, świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze z dnia 3 września 2009 roku k. 17 akt o świadczenie przedemerytalne oraz świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 5 lutego 2007 roku k. 25 akt o świadczenie przedemerytalne i k. 32 akt kapitałowych)

Wnioskodawca nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego i z dniem 30 kwietnia 2011 roku rozwiązał stosunek pracy.

(dowód: wniosek o emeryturę k. 1-4 akt o emeryturę oraz świadectwo pracy z dnia 30 kwietnia 2011 roku k. 35 akt o świadczenie przedemerytalne)

K. K. od dnia 8 marca 1977 roku do dnia 30 listopada 1984 roku był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy w Przedsiębiorstwie (...) w B. na stanowisku spawacza. Przedsiębiorstwo w którym pracował wnioskodawca zajmowało się montażem rur stalowych służących do odwodnienia oraz montażem centralnego ogrzewania. Wnioskodawca w spornym okresie, za wyjątkiem okresu pobytu na budowie eksportowej w Iraku od dnia 22 września 1982 roku do dnia 13 lipca 1984 roku, pracował na terenie budowy elektrowni (...). Do jego stałych, codziennych obowiązków należało spawanie centralnego ogrzewania i rur odwodnieniowych. Ubezpieczony nie wykonywał poza spawaniem innych prac.

(dowód: umowa o pracę z dnia 7 marca 1977 roku w aktach osobowych; karta obiegowa zmiany w aktach osobowych; pismo z dnia 1 września 1980 roku w aktach osobowych; pismo z dnia 26 kwietnia 1982 roku w aktach osobowych; świadectwo pracy z dnia 30 listopada 1984 roku w aktach osobowych i k. 19-20 akt o świadczenie przedemerytalne oraz k. 30-30v akt kapitałowych a także k. 4-4v; zeznania świadka M. S. protokół rozprawy z dnia 19 listopada 2015 roku nagranie od minuty 3:35 do minuty 10:17 k. 21v; zeznania świadka T. C. protokół rozprawy z dnia 19 listopada 2015 roku nagranie od minuty 10:45 do minuty 19:57 k. 21v-22 oraz zeznania wnioskodawcy protokół rozprawy z dnia 19 listopada 2015 roku nagranie od minuty 20:48 do minuty 25:01 k. 22)

W okresie od dnia 22 września 1982 roku do dnia 13 lipca 1984 roku wnioskodawca pracował na budowie eksportowej w Iraku jako spawacz. Do jego stałych obowiązków należało spawanie zbiorników zapasowych na wodę na terenie fermy kur. Innych prac poza spawalniczymi nie wykonywał.

(dowód: umowa o pracę na czas określony z dnia 31 sierpnia 1982 roku w aktach osobowych; karta obiegowa zmiany w aktach osobowych; zaświadczenie z dnia 12 lipca 1984 roku w aktach osobowych; zeznania świadka T. C. protokół rozprawy z dnia 19 listopada 2015 roku nagranie od minuty 14:57 do minuty 19:57 k. 21v-22 oraz zeznania wnioskodawcy protokół rozprawy z dnia 19 listopada 2015 roku nagranie od minuty 20:48 do minuty 25:01 k. 22)

Po powrocie z budowy eksportowej w Iraku wnioskodawca przebywał na urlopie wypoczynkowym do dnia 29 września 1984 roku.

(dowód: karty urlopowe w aktach osobowych)

Wnioskodawca od dnia 9 grudnia 2011 roku pobiera świadczenie przedemerytalne.

(dowód: decyzja ZUS z dnia 2 lutego 2012 roku k. 73-73v akt o świadczenie przedemerytalne)

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r. poz. 748) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. w dniu 1 stycznia 1999 r.) osiągnęli:

1. okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
2. okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy – w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem (ust. 2).

W świetle powyższych regulacji żądanie wnioskodawcy należało zatem rozpoznać w aspekcie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.), zwanego dalej rozporządzeniem. Z treści § 4 tego rozporządzenia wynika, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w Wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn;
2. ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ten „wymagany okres zatrudnienia” to okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia), natomiast pracą w warunkach szczególnych jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tegoż aktu (§ 1 i § 2 rozporządzenia).

W przedmiotowej sprawie kwestią sporną między stronami było to, czy wnioskodawca posiada wymagany piętnastoletni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach. Spełnienie pozostałych przesłanek nie było przedmiotem sporu, a jednocześnie nie budzi żadnych wątpliwości - wnioskodawca ma wymagany okres zatrudnienia, to jest 25 lat, ukończył 60 lat i nie pozostaje w stosunku pracy.

Za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Prawidłowe rozumienie pojęcia pracy w szczególnych warunkach nie jest możliwe bez wnikliwej analizy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Z zestawienia § 1 i 2 tegoż rozporządzenia wynika, że pracą w szczególnych warunkach jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tego aktu. Warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku pracy nie wykonuje czynności pracowniczych nie związanych z tym stanowiskiem pracy, ale stale, tj. ciągle wykonuje prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 listopada 2000 roku w sprawie o sygn. akt II UKN 39/00, OSNAP 2002/11/272).

Odnosnie oceny dowodów zgromadzonych w postępowaniu zważyć należy, iż okresy pracy w warunkach szczególnych, stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie

wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy.

Należy jednak wskazać, że z cytowanego wyżej § 2 rozporządzenia nie wynika, aby stwierdzenie zakładu pracy w przedmiocie wykonywania przez pracownika pracy w warunkach szczególnych miało charakter wiążący i nie podlegało kontroli organów przyznających świadczenia uzależnione od wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Brak zatem takiego świadectwa lub jego zakwestionowanie przez organ rentowy, nie wyklucza dokonania ustalenia zatrudnienia w warunkach szczególnych innymi środkami dowodowymi w toku postępowania sądowego.

Podnoszona zatem przez organ rentowy okoliczność nie dysponowania przez skarżącego świadectwem pracy w szczególnych warunkach, nie przesądza jeszcze, że K. K. takiej pracy nie wykonywał.

Na wnioskodawcy spoczywał ciężar wykazania, że wykonywał prace w szczególnych warunkach w zakwestionowanych przez organ rentowy okresach zatrudnienia i w ocenie Sądu temu obowiązкови sprostał.

K. K. w okresie od dnia 8 marca 1977 do dnia 30 listopada 1984 roku był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w B.. Przedsiębiorstwo zajmowało się montażem rur stalowych służących do odwodnienia oraz montażem centralnego ogrzewania. Przeprowadzone postępowanie dowodowe w postaci zeznań świadków M. S. i T. C. - osób, które razem z wnioskodawcą pracowały oraz przesłuchania ubezpieczonego - nie kwestionowanych przez organ rentowy - jak i ze zgromadzonych w aktach osobowych dokumentów wynika, że wnioskodawca od początku zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w B. (8 marca 1977 roku) aż do końca zatrudnienia (30 listopada 1984 roku) pracował jako spawacz. Do stałych obowiązków wnioskodawcy należało spawanie centralnego ogrzewania i rur odwodnieniowych. Również w okresie pracy na budowie eksportowej w Iraku – jak wynika z zeznań przebywającego razem z nim w Iraku T. C. - do podstawowych obowiązków K. K. należało spawanie zbiorników zapasowych na wodę na terenie fermy kur.

Przesłuchani w sprawie świadkowie potwierdzili zeznania wnioskodawcy co do stałego charakteru jego pracy jako spawacza, a z dokumentów wynika, że praca była wykonywana w pełnym wymiarze czasu pracy.

Z tych względów Sąd uznał, że praca wnioskodawcy w okresie od dnia 8 marca 1977 roku do dnia 30 listopada 1984 roku przy spawaniu centralnego ogrzewania, rur odwodnieniowych oraz zbiorników zapasowych na wodę na terenie fermy kur, była pracą wykonywaną w szczególnych warunkach zgodnie w wykazem A. Zatrudnienie przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym i atomowowodorowym jest bowiem wymienione wykazie A, Dziale XIV, poz. 12, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku i podlega uwzględnieniu jako praca w warunkach szczególnych na cele emerytalno - rentowe.

Zdaniem Sądu Okręgowego wnioskodawca udowodnił, że w okresie od dnia 8 marca 1977 do dnia 30 listopada 1984 roku (za wyjątkiem urlopu, na którym wnioskodawca przebywał po zakończeniu budowy eksportowej, tj. od dnia 14 lipca 1984 roku do dnia 29 września 1984 roku) stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w szczególnych warunkach. K. K., po zaliczeniu spornego okresu pracy, do okresu już uznanego przez organ rentowy w wymiarze 10 lat, 3 miesiące i 7 dni, wykazał, że pracował w szczególnych warunkach przez okres znacznie przekraczający 15 lat.

Oceny tej nie zmienia okoliczność nie wystawienia przez Przedsiębiorstwo (...) w B. wnioskodawcy świadectwa pracy w szczególnych warunkach za sporny okres czasu. Skoro przeprowadzone w sprawie dowody wykazały, że ubezpieczony taką pracę rzeczywiście świadczył, brak świadectwa pracy w szczególnych warunkach, nie może go pozbawiać prawa do emerytury, jak chce organ rentowy. Świadectwo pracy w szczególnych warunkach - jak już wyżej zostało podniesione - nie jest bowiem wyłącznym dowodem służącym do wykazania charakteru świadczonej pracy. A co za tym idzie jego brak nie wyklucza ustalenia, że świadczona praca była pracą w szczególnych warunkach, co wnioskodawca wykazał w niniejszym postępowaniu.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał wnioskodawcy K. K. prawo do emerytury z dniem 1 marca 2015 roku, tj. z pierwszym dniem miesiąca w którym wnioskodawca złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury.